

“เชียงของ – บ่อแก้ว” อีกหนึ่งเมืองคู่แฝดเชื่อมไทย- สปป.ลาว ตอนบน

เป็นที่ทราบกันว่าไทย- สปป.ลาว มีการพัฒนาเส้นทางคมนาคมระหว่างกันหลายเส้นทาง ทั้งถนน และ สะพานข้ามแม่น้ำโขงบริเวณจุดเชื่อมต่อในจังหวัดต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการค้าการลงทุนระหว่างกันให้เป็นไปอย่างคล่องตัว ซึ่งหนึ่งในเส้นทางคมนาคมที่มีบทบาทสำคัญ คือ เส้นทางสาย R3E ภายใต้โครงการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจตามแนวเหนือ-ใต้ (North-South Economic Corridor) ของภูมิภาคอินโดจีน เชื่อมไทย สปป.ลาว และจีน ซึ่งล่าสุดเมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2551 ทางกรมการไทย และทางกรมการ สปป.ลาว ได้ร่วมกันเปิดใช้เส้นทางดังกล่าวแล้ว ทั้งนี้ การเปิดใช้เส้นทาง R3E คาดว่าจะช่วยกระตุ้นให้เศรษฐกิจในพื้นที่ที่เส้นทางดังกล่าวตัดผ่าน โดยเฉพาะบริเวณจุดเชื่อมต่อที่อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงรายของไทย และเมืองห้วยทราย แขวงบ่อแก้วของ สปป.ลาว ขยายตัวขึ้นมาก อันเป็นผลมาจากการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวที่จะหลั่งไหลเข้ามา โดยเฉพาะจากนักลงทุน และนักท่องเที่ยวต่างชาติ นอกจากนี้ การเปิดใช้เส้นทาง R3E ยังช่วยกระชับความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดระหว่างไทย และ สปป.ลาว ทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคมอีกด้วย

ภาพรวมเส้นทาง R3E

เส้นทาง R3E แบ่งตามประเทศที่ถนนตัดผ่านได้เป็น

เส้นทาง R3E ในไทย ระยะทางราว 110 กิโลเมตร มีจุดเริ่มต้นช่วงระหว่างตัวเมืองเชียงรายกับอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย (เป็นส่วนหนึ่งของเส้นทางหลวงหมายเลข 1152 และ เส้นทางหลวงหมายเลข 1020) มีลักษณะเป็นถนนลาดยางมะตอย กว้าง 10 เมตร รถวิ่งสวนกัน 2 ช่องจราจร ซึ่งไทยมีนโยบายที่จะปรับปรุงถนนเป็น 4 ช่องจราจร ในช่วงจากตัวเมืองเชียงรายถึง อำเภอพญาเม็งราย ระยะทาง 50 กิโลเมตร ในปี 2551 และจาก อำเภอพญาเม็งรายถึงอำเภอเชียงของอีก 60 กิโลเมตร ในปี 2552

เส้นทาง R3E ใน สปป.ลาว ระยะทางราว 228 กิโลเมตร มีจุดเริ่มต้นที่กิโลเมตรที่ 0 (ห่างจากปลายสะพานข้ามแม่น้ำโขง แห่งที่ 4 ฝั่ง สปป.ลาว ประมาณ 5.41 กิโลเมตร) ต่อไปยัง

- ➡ กิโลเมตรที่ 84 บ้านสอต แขวงบ่อแก้ว ระยะทางประมาณ 85 กิโลเมตร
- ➡ กิโลเมตรที่ 159 บ้านน้ำลิ่ง แขวงหลวงน้ำทา ระยะทางประมาณ 74 กิโลเมตร (พื้นที่มีลักษณะเป็นภูเขาสูงจึงต้องก่อสร้างถนนเลียบบตามไหล่เขาเป็นหลัก ใช้เวลาเดินทางประมาณ 3 ชั่วโมง 30 นาที หรือเฉลี่ยประมาณ 21 กิโลเมตรต่อชั่วโมง)
- ➡ ด่านบ่อเต็น ระยะทางประมาณ 69 กิโลเมตร (พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูง ใช้เวลาเดินทางประมาณ 1 ชั่วโมง) อยู่ติดกับชายแดนจีนที่บ่อหาน (มณฑลยูนนาน)

ภาพแสดงเส้นทาง R3E

นอกจากนี้ ปัจจุบันกำลังมีการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 4 เพื่อสนับสนุนให้การคมนาคมผ่านเส้นทาง R3E คล่องตัวและสะดวกยิ่งขึ้น ทั้งนี้ ทางกรมไทย และทางการ สปป.ลาว ได้ร่วมกันกำหนดจุดก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 4 ที่บริเวณบ้านดอนมหาวัน อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงรายของไทย ซึ่งอยู่ตรงข้ามกับทางใต้ของเมืองห้วยทราย แขวงบ่อแก้วของ สปป.ลาว โครงการประกอบด้วยตัวสะพานซึ่งมีความกว้าง 13.7 เมตร ยาว 630 เมตร และถนนซึ่งเชื่อมต่อกับถนนสายหลัก (R3E) ในฝั่งไทยระยะทาง 4.45 กิโลเมตร และในฝั่ง สปป.ลาว ระยะทาง 5.41 กิโลเมตร มูลค่าก่อสร้างรวม 1,600 ล้านบาท โดยไทยและจีนอนุมัติเงินทุนสนับสนุนการก่อสร้างฝ่ายละครึ่งหนึ่งของมูลค่าก่อสร้างรวม ในเบื้องต้นคาดว่าสะพานจะก่อสร้างแล้วเสร็จราวปี 2554

“เชียงของ” พัฒนาสู่การเป็นประตูเศรษฐกิจตอนบนของไทย

ภาพแสดงที่ตั้งอำเภอเชียงของ
จังหวัดเชียงราย

อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย อยู่บริเวณริมฝั่งแม่น้ำโขงห่างจากอำเภอเมือง จังหวัดเชียงรายราว 114 กิโลเมตร ตามทางหลวงหมายเลข 1129 (เชียงแสน - เชียงของ) เป็นพื้นที่ที่อยู่ในโครงการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดเชียงราย ภายใต้แผนยุทธศาสตร์เมืองชายแดนของประเทศไทย เพื่อรองรับยุทธศาสตร์ที่จะเชื่อมโยงเส้นทางการค้าการลงทุน และการท่องเที่ยวของกลุ่มประเทศในอนุภูมิภาค ลุ่มน้ำโขงเข้าด้วยกัน

ศักยภาพทางเศรษฐกิจของอำเภอเชียงของ

- **ด้านการลงทุน**

จากความสะดวกสบายด้านทำเลที่ตั้งของอำเภอเชียงของ ซึ่งอยู่ใกล้กับเส้นทาง R3E ที่สามารถเชื่อมต่อไปยัง สปป.ลาว และจีน ส่งผลให้เชียงของมีศักยภาพในการพัฒนาเป็นเขตนิคมอุตสาหกรรมเกษตรครบวงจร และเขตอุตสาหกรรมทั่วไป โดยเชียงของถูกกำหนดให้เป็นหนึ่งในสามอำเภอ (ได้แก่ อำเภอแม่สาย อำเภอเชียงแสน และอำเภอเชียงของ) ของจังหวัดเชียงรายในการพัฒนาเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2549 ได้กำหนดให้จัดตั้ง “เขตเศรษฐกิจพิเศษเชียงของ” ขึ้นที่ตำบลศรีดอนชัย และตำบลสถาน อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย บนพื้นที่ 16,000 ไร่ (ปัจจุบันยังไม่มีรายงานความคืบหน้าใด ๆ) ทั้งนี้ หากการจัดตั้งแล้วเสร็จ เขตเศรษฐกิจพิเศษเชียงของจะเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษแห่งแรกของไทย

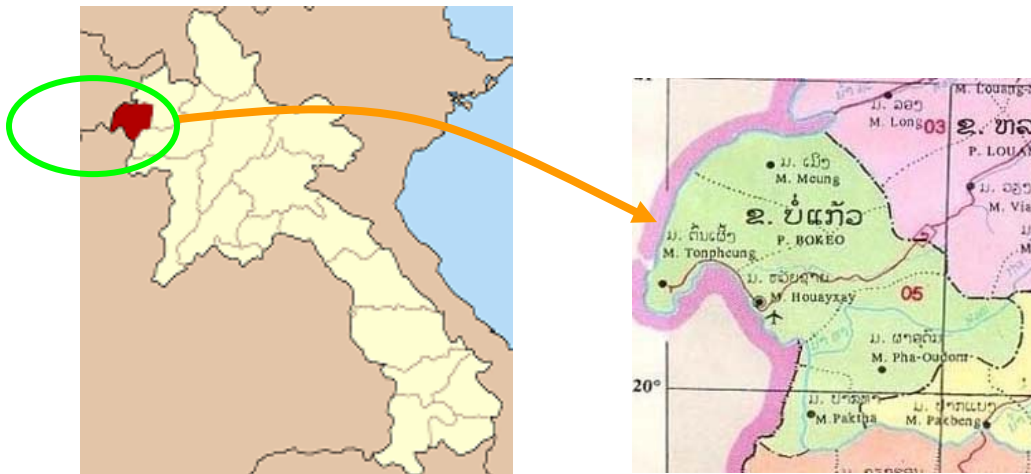
สำหรับอุตสาหกรรมเป้าหมายที่นำลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษเชิงของ ได้แก่ เกษตรแปรรูป อัญมณี เครื่องประดับ สิ่งทอ (เสื้อผ้า ผ้าไหม) โลจิสติกส์ (การขนส่ง คลังสินค้า คลังน้ำมัน และตลาดกลาง) ชิ้นส่วนรถยนต์ จักรยานยนต์ อุปกรณ์ไฟฟ้า และผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์

- **ด้านการท่องเที่ยว**

แม้อำเภอเชียงของมีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวน้อยกว่าอำเภออื่น ๆ ของจังหวัดเชียงราย แต่อำเภอเชียงของมีเสน่ห์หลายด้านทางการท่องเที่ยว อาทิ มีชื่อเสียงด้านการจับปลาบึกและเป็นแหล่งอนุรักษ์และแพร่พันธุ์ปลาบึกซึ่งเป็นปลาที่มีในแม่น้ำโขงเพียงแห่งเดียว มีพิธีบวงสรวงปลาบึกในวันที่ 18 เมษายน ของทุกปี นอกจากนี้ อำเภอเชียงของยังมีหมู่บ้านทอผ้าของชาวไทยลื้อ ซึ่งมีชื่อเสียงด้านการทอผ้าพื้นเมืองที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว

บ่อแก้ว : เปิดประตูสู่ สปป.ลาว ตอนบน

แขวงบ่อแก้ว ตั้งอยู่ทางตอนเหนือทางฝั่งตะวันตกของ สปป.ลาว มีพื้นที่ทางทิศเหนือติดกับแขวงหลวงน้ำทา ทิศตะวันออกติดกับแขวงไชยะบุรี และแขวงอุดมไชย ทิศตะวันตกติดกับจังหวัดเชียงราย และพม่า เป็นแขวงที่เล็กที่สุดของ สปป.ลาว มีพื้นที่ราว 3.87 ล้านไร่ มีเมืองห้วยทรายเป็นเมืองหลวง แขวงบ่อแก้วเป็นที่รู้จักด้านการเป็นแหล่งอัญมณีและเป็นส่วนหนึ่งของพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ

ภาพแสดงที่ตั้งของแขวงบ่อแก้ว

ศักยภาพทางเศรษฐกิจของแขวงบ่อแก้ว

- **ด้านการท่องเที่ยว**

แขวงบ่อแก้วมีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจมากมาย ส่วนใหญ่เป็นวัดและสถานที่เก่าแก่ต่าง ๆ เช่น วัดจอมแก้วมณีรัตน์ วัดพระธาตุตากผ้าทอง อนุสาวรีย์ของท่านไกรสร พรหมวิหาร อดีตนายกรัฐมนตรียของ สปป.ลาว ตลอดจนมีวิถีชีวิตของชาวบ้านชนเผ่าต่าง ๆ ตามหมู่บ้านรอบเมือง อาทิ หมู่บ้านยองหิน ที่มีภูมิปัญญาของชาวไทยลื้อที่สามารถสร้างบ้านไม้แบบเคลื่อนย้ายได้ หมู่บ้านตัมเหล่า ซึ่งชาวบ้านมีภูมิปัญญาในเรื่องการต้มเหล่า เป็นต้น

เมื่อประกอบกับแขวงบ่อแก้วเป็นแขวงหน้าด่านของ สปป.ลาว ก่อนที่จะเดินทางต่อไปยังแขวงอื่น ๆ ต่อไป ทำให้คาดได้ว่าการเปิดใช้เส้นทาง R3E จะทำให้มีนักท่องเที่ยวเดินทางมายังแขวงบ่อแก้วมากขึ้น

- **ด้านการลงทุน**

ในช่วงหลายปีที่ผ่านมานับตั้งแต่มีการก่อสร้างเส้นทาง R3E ได้มีนักลงทุนต่างชาติเข้ามาสำรวจสู่ทางการลงทุนในแขวงบ่อแก้วอย่างต่อเนื่อง ส่วนใหญ่เป็นนักลงทุนจากจีนและเวียดนามที่สนใจลงทุนโดยเฉพาะด้านการเกษตร (อาทิ การปลูกยางพาราและไร่อ้อยขนาดใหญ่) อุตสาหกรรมเบา การท่องเที่ยว และเหมืองแร่ ทั้งนี้ ปัจจุบันมีนักลงทุนจากมณฑลยูนนานของจีนเตรียมเข้ามาลงทุนในธุรกิจท่องเที่ยวและบริการเกี่ยวเนื่อง อาทิ โรงแรม สนามกอล์ฟ และศูนย์การค้า มูลค่าเกือบ 90 ล้านดอลลาร์สหรัฐ นอกจากนี้ ยังมีนักลงทุนจากเกาหลีเข้ามาทำสัญญาเช่าที่ดินจำนวนหลายร้อยไร่บริเวณใกล้กับสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 4 เพื่อเตรียมก่อสร้างโรงแรมขนาดใหญ่และศูนย์จำหน่ายสินค้าปลอดภาษี

- **ด้านโลจิสติกส์**

บริการด้านโลจิสติกส์ ซึ่งครอบคลุมธุรกิจขนส่ง คลังสินค้า ศูนย์กระจายสินค้า รวมถึงธุรกิจให้บริการรับส่งผู้โดยสาร เพื่อรองรับความต้องการใช้บริการขนส่งสินค้าและบริการที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามการขยายตัวของการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ เป็นธุรกิจที่น่าสนใจและจะทวีความสำคัญขึ้นเป็นลำดับ หากการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษที่อำเภอเชียงของทางฝั่งไทยแล้วเสร็จ ทั้งนี้ ปัจจุบันมีนักลงทุนจีนเข้ามาลงทุนสร้างคลังสินค้าในเมืองห้วยทรายบังแล้ว รวมทั้งมีตลาดจำหน่ายสินค้าจีนเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติที่เดินทางข้ามไปยังแขวงบ่อแก้ว

การเปิดใช้เส้นทาง R3E ไม่เพียงแต่จะช่วยให้การค้าและการลงทุนในพื้นที่ต่าง ๆ ตามเส้นทาง R3E และบริเวณใกล้เคียงขยายตัวดี แต่ยังมีหมายถึงการขยายตัวทางเศรษฐกิจของไทย สปป.ลาว และจีน ที่เชื่อมโยงกันด้วยเส้นทางคมนาคมสายนี้อีกด้วย

ส่วนเศรษฐกิจต่างประเทศ ฝ่ายวิชาการ

เมษายน 2551